

ŠVENTADIENIO BALSAS

Adelaide, 1953 m. balandžio mėn. 2 d., Did. Ketvirtadienis Nr. 2.

DIDŽIOSIOS SAVAITĖS APEIGOS

V e r b ū S e k m a d i e n ė su pašventintomis palmėmis ir alyvų šakelėmis pagerbėme iškilmingai į Jeruzalę įžengiantį Dovydo Sūnų ir Išganytoją. Nuo tos dienos Jėzus paslėpė savo didybę, nusižemino ir ėjo dėl mūsų į Golgotą. Jo dieviškoji galybė visoje pilnumoje turėjo apsireikšti tiktai Velykų rytą.

Didžiosios Savaitės apeigos yra labai turiningos, idomios ir reikšmingos. Deja, ne visi galime jose dalyvauti. Taigi nors dvasia dalyvaukime Bažnyčios skausme ir džiaugsme.

T a m s i o j i A u š r i n ė. Did. Trečiadienio, Ketvirtadienio ir Penktadienio vakarais dalis kunigo poterių, skirtų nakčiai, iškilmingai yra skaitoma ir giedama didesnėse bažnyčiose. Be psalmių juose choraliskai yra giedama Pranašo Jeremijo raudos, kurios išreiškia didelį Bažnyčios skausmą dėl Kristaus kentėjimų ir jos šauksmą prie atgailos. Tamsioji Aušrinė imta giedoti jau pirmaisiais krikšč. šimtmečiais. Jos metu uždegama ant trikampio išvaizdos žibintuvo penkiolika žvakių, kurių viršutinė balta, kitos gi - geltonos. Laike Aušrinės ir Laudžių po kiekvienos psalmės (jų yra 14) vis užgesinama po vieną žvakę, pagaliau ir tas šešias, kurios dega ant altoriaus. Tos baltosios žvakės trikampio viršūnė negesinama, bet gale ji paslepama už altoriaus. Po to daromas triukšmas knygomis, o kai kur ir tarškelėmis, ir deganti žvakė vėl išnešama iš už altoriaus.

Žvakių vienos po kitos gesinimas reiškia 1) kaip Pranašai vienas po kito liudijo apie Kristų, bet žydų buvo neklausomi, persekiojami ir užmušami; todėl ir Kristus jų nebuvo pažintas ir Jis turėjo slėptis; 2) kaip Apaštalai, vienas po kito, apleido Kristų; 3) tai primena ir tamsybes, kurios Jėzui mirštant pasidarė žemėje, ir tamsybes žmonių sielose, kurios netiki į Kristų. Baltoji deganti žvakė, kuri paslepama ir vėl išnešama, reiškia Kristų, kurio dievybė kančios metu buvo pasislėpus, Jo kūnas buvo padėtas į kapą, bet netrukus iš jo išėjo su visa didybe, ir, be to, kad Jis tikrai pasirodė esąs pasaulio šviesa. Triukšmas Aušrinės pabaigoje reiškia žemės drebėjimą Jėzui mirštant, be to, žydų murmėjimą ir juokus po kryžiumi.

D i d y s i s K e t v i r t a d i e n i s mums primena didžiausią Jėzaus meilės paslaptį - pasilikimą Švenčiausiame Sakramente. Tą vakarą Kristus su savo mokiniais valgė žydų velykinį avinėlį, kurs buvo Jo paties paveikslas, nes tuojau tas Dievo avinėlis turėjo būti paaukotas ant kryžiaus. Mokydamas

savuosius nuolankumo, Jėzus nuplovė apaštalams kojas, įsteigė Švenčiausiąjį Altoriaus Sakramentą, ir tuo pačiu šventas Mišias, padalindamas apaštalams šv. Komuniją, savo Kūną ir Kraują, ir juos iššventindamas Naujojo Įstatymo kunigais. Paskui visi ėjo melstis į Alyvų daržą.

Šiandieną, nors yra ir daugiau kunigų, parapiinėse bažnyčiose tegalima laikyti tik vienos šv. Mišios. Jų metu visi kiti priima šv. Komuniją, tarsi pats Kristus ją padalintų. Šv. Mišios laikomos baltos, džiaugsmo spalvos, rūbais. Per "Gloria" suskamba visi varpai ir varpeliai ir sugaudžia vargonai, kurie iki Didž. Šeštadienio nutyla. Vietoj varpelių vartojami mediniai tarškalėliai. Bažnyčia tuo varpų skambinimu nori išreikšti savo džiaugsmą dėl įsteigimo švč. Sakramento, o jų nutilimas yra ženklau didžiausio nuliūdimo ir skausmo dėl Jėzaus kančios ir mirties.

Vyskupo bažnyčioje arba katedroje šiandien pamaldų metu šventinami š v e n t i a l i e j a i: ligonių, krizmos ir krikšto (katekumenų) aliejai. Prie jų šventinimo dalyvauja, Mišių rūbais apsivilkę, 12 kunigų, 7 dijakonai ir 7 subdiakonai. Anot šv. Fabijono (iš 3 šmtm.), tas šventinimas prasidėjęs dar apaštalų laikais. Penktajame šimtetyje buvo Bažnyčios įsakymas šventus aliejus šventinti tiktai Didž. Ketvirtadieny, dėlto, kad Kristus tą dieną įsteigė Altoriaus Sakramentą, visų šventų sakramentų šaltinį ir branduolį, įsteigė kunigystę ir per ją apaštalus ir jų įpėdinius paskyrė būti dalintojais sakramentų ir visų laiminimų.

Po šv. Mišių yra daroma eisena į tam tyčia paruoštą bažnyčioje vietą, kuri primena Kristų, uždarytą kalėjime, ir ten palieka kamas švč. Sakramentas. Po to nudengiami ir plaunami altoriai: altoriaus namelis pasilieka tuščias ir atviras, visos žvakės užgesytos. Kunigas atskaito 21-ją psalmę, kuri aiškiai piešia Viešpaties kančią.

D i d y s i s P e n k t a d i e n i s yra Kristaus mirties diena. Su juodais gedulo rūbais kunigas išeina prie altoriaus. Visos žvakės užgesytos, altorius nurėdytas, o ant jo uždengtas kryžius. Prieš jį kunigas (su patarnautojais) gula kniūpsčias prie altoriaus laiptų. Tai didžiausias pasižeminimas, prisimenant tą panieką ir sužeidimus, kuriuos Jėzus iškentėjo ant kryžiaus.

Paskaitęs keletą skaitymų iš Sen. Testamento ir šv. Jono parašytą Pasiją, kunigas gieda iškilmingas maldas už visus žmonių luomus. Su meile ten meldžiamasi ir už klaidžiatikius, stabmeldžius ir žydus.

Paskui yra nudengiamas ir pagarbinamas k r y ž i u s. Jis padedamas ant žemės vidury bažnyčios. Kunigas nusiauna batus ir priklaupdamas eina jo pabučiuoti. Ir visi tikintieji priklaupia ir pabučiuoja kryžių. - Po to yra tarsi Mišios, tačiau jų metu nėra konsekruojami duonos ir vyno pavidalai, ir kunigas tik priima vakarykščiai pakonsekruatą Ostiją. Paskui vėl nudengiamas altorius.